

Non-GM fodring får fosforudskillelsen til at stige markant

Overskriften er konklusionen i ovenstående artikel, af at overgå til non-GM fodring. Det kan få stor betydning på sigt. Fra 1. august 2017 er der nemlig indført en ny fosforregulering af alle arealer, der betyder, at der nu både er loft for hvor meget kvælstof (N) og hvor meget fosfor (P), der må udbringes på arealerne. Det loft der først nås er afgørende. På kvægbrug, der har et loft på 170 kg N i husdyrgødning må der udbringes 30 kg P, mens der på bedrifter der anvender undtagelsesbestemmelserne i Nitratdirektivet og må udbringe 230 kg N, må udbringe 35 kg P. Mens lofterne for N kun gælder N fra husdyrgødning, gælder loftet for P også P fra handelsgødning. Det har stor betydning fordi de fleste konventionelle kvægbrug har store andele af majs i sædskiftet, samtidig med at de er nødsaget til at anvende P i startgødning.

Med nye fosforlofter, har det stor betydning for mange, hvis det generelle fosforniveau stiger i foderrationen. Da kvægbrug kun bruger minimale mængder af mineralsk P, er det foderets naturlige indhold af P der er afgørende, og derfor bliver det også valget af fodermidler der afgør, hvor meget P rationen vil indeholde. Det er især forholdet mellem P og protein, især AAT, der har betydning, og hvor sojaskrå kun indeholder 3,4 g P pr. 100 g AAT, så indeholder rapsskrå tilsvarende 9,1 g. En overgang til non-GM fodring vil hovedsagelig ske ved at fjerne sojaskrå og i stedet bruge rapsprodukter, da der ikke er tilstrækkeligt med alternativer på markedet.

Det er generelle normtal der anvendes til beregning af P

Det er vigtigt at forstå, at for den enkelte kvægbruger behøver det ikke at have betydning, hvilket P-niveau han har i sin ration. Det skyldes, at det er generelle normtal for indhold af N og P i husdyrgødningen der anvendes, når der skal laves gødningsplaner og beregnes hvorvidt N og P lofterne overholdes. Disse generelle normtal bliver udarbejdet på baggrund af data indsamlet fra praksis. Derfor betyder det mindre, at ca. 10 % af mælkeproducenterne øger P-udskillelsen markant. Men hvis alt mælk skal produceres uden sojaskrå, vil det slå igennem i normtallene og dermed arealkravet til udbringning af husdyrgødningen.

Ovenstående artikel viser, (hvordan henviser jeg kort til den?) at P indholdet hos Jersey er steget 0,35 g/kg TS, mens det er steget 0,30 g hos stor race, når besætningerne går over til non-GM fodring. Det øger P-udskillelsen med 3,0 kg pr. Jerseyko og 3,6 kg hos de store racer.

Tabel 1. Arealbehov i ha til 100 malkekøer af tung race henholdsvis Jersey med nuværende P-niveau i foderet og hvis alle fodrede som non-GM besætningerne samt forøgelsen i arealbehovet i % ved non-GM på normale brug med N loft på 170 kg og undtagelsesbrug med N-loft på 230 kg med fuldt P-loft og reduceret P-loft ved anvendelse af 4 kg P i startgødning pr. ha.

Brugstype	Stor race (DH og RDM mm)			Jersey		
	Nuværende normtal	Non-GM fodring	Forøgelse i %	Nuværende normtal	Non-GM fodring	Forøgelse i %
Normale brug P-loft						
30 kg P/ha	82*	83	1	69*	74	7
26 kg P/ha**	82*	95	14	74	83	11
Undtagelsesbrug P-loft						
35 kg P/ha	61*	71	14	55	63	13
31 kg P/ha**	68	80	15	62	72	14

*Her er N-loftet begrænsende.

**Eksemplet er 40 % majsareal med 10 kg P i startgødning pr. ha.

Hvis vi antager, at det vil være samme niveau, hvis alle skal fodre uden GM-sojaskrå, så viser tabel 1 konsekvensen for arealbehovet i forhold til nu. Der er vist tal for konsekvensen uden brug af P i startgødning og hvis 4 kg P forlods er brugt som startgødning. Tabellen viser, at arealbehovet ville stige mellem 11 og 15 % på de fleste brug.

Hvis der ikke kan skaffes større udbringningsareal, skal der i stedet afsættes omkring 4,5 tons gylle fra tung race og 3,4 tons fra Jersey. Der er ingen generel pris på dette, men et gennemsnit af, at kunne få det afhentet gratis og selv skulle betale for transport og udbringning, vil være ca. 15 kr. pr. ton. Dertil skal lægges de tabte værdier af kvælstof og kalium, som koster omkring 5 kr. pr. kg. Derved bliver prisen ca. 240 kr. pr. ko af tung race og 200 kr. for Jersey.

Konklusion

Eksemplet viser konsekvensen af, at alle øgede P-mængden med samme kraft som de nuværende non-GM brug. Stigningen i P kunne dog blive væsentlig større, for det er tydeligt, at forbruget af sojaskrå i de besætninger der er skiftet, er væsentlig lavere end landsgennemsnittet. Til gengæld må man forvente, at der findes flere alternative proteinkilder med lav P med tiden, og helst inden GM-soja skal udfases.